

RECHTSPRAAK

Ontslag op staande voet terecht gegeven. Herhaald liegen, belangenverstrengeling en stromanconstructie vormen dringende reden.

Feiten

Werknemer is in 1988 bij Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. (hierna: Suiker Unie) in dienst gekomen. Voor het afvoeren van die grond schakelde Suiker Unie al gedurende 35 jaar grondverzetbedrijf Pikkert bv in. Begin 2020 heeft Pikkert bij de controller van Suiker Unie gemeld dat het tarief niet kostendekkend was en dat zij vreesde dat zij failliet zou gaan. Vervolgens is gebleken dat Pikkert al enkele jaren 40% van haar tarief betaalde aan Orion bv voor het aanvragen van vergunningen en het afhandelen van milieuaspecten bij het lozen van grond. Pikkert heeft op 3 maart 2020 de overeenkomst met Orion beëindigd. Suiker Unie heeft na de informatie van Pikkert en C het handelsregister geraadpleegd en geconstateerd dat Orion in 2011 is opgericht en in 2014 is omgezet in een bv met als activiteit ‘bemiddeling en advies bij logistieke processen’. Deze bv heeft geen werknemers en genereert omzetten van meer dan een miljoen euro. D is enig aandeelhouder en bestuurder van Kosmos bv en via dat bedrijf aandeelhouder en bestuurder van Orion. Uit het handelsregister bleek verder dat werknemer enig aandeelhouder en bestuurder is van de op 10 april 2015 opgerichte TAGG bv, die op haar beurt de aandelen bezit en bestuurder is van de op dezelfde datum opgerichte NOA Civiel Techniek bv (hierna: NOA). Met de activiteit ‘ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies’ genereert NOA enkele tonnen euro omzet per jaar. Op 25 en 27 mei 2020 hebben de COO en de interim-plantmanager van Suiker Unie gesprekken met werknemer gevoerd waarvan geluidsopnames met een transcriptie zijn gemaakt. In het eerste gesprek erkent werknemer dat hij bij Pikkert langsging wanneer Pikkert de rekening van Orion niet betaalde, maar verklaart hij ook dat hij ‘niks heeft’ met Orion. In het vervolggesprek van 27 mei 2020 verklaart werknemer dat hij Orion er in verband met kennis van zaken graag tussen houdt. Wanneer Suiker Unie in het vervolggesprek begint over de eigen bedrijven van werknemer meldt werknemer zich ziek en gaat hij naar huis. Hij heeft vervolgens niet gereageerd op een oproep van Suiker Unie om die middag om 14:00 uur verder te praten. In een brief van 27 mei 2020 heeft Suiker Unie werknemer op staande voet ontslagen. Kort weergegeven staat in de ontslagbrief van 27 mei 2020 dat Suiker Unie de volgende redenen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang bekeken, aan het ontslag op staande voet ten grondslag heeft gelegd: (a) dat werknemer heeft gelogen over de relatie tussen hem en Orion; (b) dat werknemer heeft gelogen over zijn betrokkenheid bij uitvoering van de werkzaamheden door Orion; (c) dat werknemer [C], een relatie van Suiker Unie, opdracht heeft gegeven om de offerte zo aan te passen dat Orion onder de radar bleef; (d) dat het

aannemelijk is dat Pikkert onder druk van werknemer de relatie met Orion is aangegaan; (e) dat werknemer niet conform de inkoopprocedures heeft gehandeld; (f) dat werknemer heeft geweigerd om in gesprek te gaan over activiteiten die hij naast zijn werk ontplooit in bv's die hij in strijd met de cao en gedragsregels niet van tevoren bij Suiker Unie heeft gemeld en (g) dat sprake is van belangenverstrengeling. De kantonrechter heeft het verzoek van werknemer om het ontslag te vernietigen afgewezen en geoordeeld dat werknemer ernstig verwijtbaar heeft gehandeld zodat hem ook geen transitievergoeding toekomt.

Oordeel

In dit geval staat vast dat werknemer tegenover zijn werkgever heeft gelogen over zijn relatie met en zijn betrokkenheid bij werkzaamheden van Orion. Dat blijkt uit gesprekken van 25 en 27 mei 2020 waarin hij die relatie ontkende, terwijl hij in zijn verzoekschrift aan de kantonrechter erkent dat hij vanaf 2016 wat uitgebreider, en vanaf 2018 tegen betaling, werkzaamheden voor Orion verricht. In het gesprek op 25 mei 2020 heeft werknemer verklaard dat hij bij Pikkert langsging wanneer een rekening van Orion te lang openstond, anders zou er gedoe met boeren kunnen komen die dan de grond niet meer zouden willen afnemen. Wat er ook zij van die achterliggende reden, kennelijk informeerde Orion werknemer over de financiële afwikkeling van haar activiteiten. Ook dit wijst op een relatie tussen werknemer en Orion. En voor zover werknemer bedoelt dat hij met zijn rol als incassoagent voor Orion in het belang van Suiker Unie handelde door te voorkomen dat boeren de natte grond zouden weigeren indien betaling door Orion uitbleef, neemt dat niet weg dat werknemer over zijn relatie met en betrokkenheid bij Orion (bij herhaling) tegenover Suiker Unie heeft gelogen. In hoger beroep heeft Suiker Unie het proces-verbaal overgelegd van een inmiddels op haar verzoek gehouden voorlopig getuigenverhoor. Deze toelichting biedt steun voor het verwijt dat werknemer de bedoeling had via C opdrachten te verwerven van Suiker Unie voor Orion zonder dat Suiker Unie van de rol van Orion op de hoogte raakte. Het is begrijpelijk dat Suiker Unie C in deze constructie ziet als stroman voor Orion. Dat werknemer met zijn instructies aan C slechts de bedoeling had Suiker Unie niet te vermoeden met andere kostenposten dan de prijs per ton is, na de klacht van Pikkert aan de controller over de kosten van Orion en in het licht van de betrokkenheid van werknemer bij Orion, niet geloofwaardig. Het hof is van oordeel dat Suiker Unie werknemer terecht belangenverstrengeling verwijt. Niet is komen vast te staan dat Suiker Unie terecht een beroep doet op ontslaggronden (d) en (e). Maar de andere gronden zijn wel terecht aan het ontslag ten grondslag gelegd. Het gaat hier om ernstige misstappen die tot gevolg hebben dat van Suiker Unie redelijkerwijs niet gevergd kon worden de arbeidsovereenkomst te laten voortduren. De kantonrechter heeft ook terecht geoordeeld dat de persoonlijke omstandigheden van werknemer, waaronder de duur van het dienstverband, zijn leeftijd en de gevolgen van dit ontslag op staande voet, daaraan niet afdoen. Bovendien was werknemer eerder, in 2011, aangesproken op belangenverstrengeling als gevolg van zakelijke activiteiten van zijn echtgenote waarbij hij binnen Suiker Unie een rol had gespeeld. Pas tijdens de gesprekken op 25 en 27 mei 2020 werd duidelijk dat werknemer niet de waarheid vertelde over zijn betrokkenheid bij Orion en dat hij geen openheid gaf over zijn werkzaamheden in

zijn vennootschappen. Het hof vindt dat Suiker Unie aldus voldoende voortvarend heeft gehandeld. Nadat werknemer vervolgens op 27 mei 2020 nog gelegenheid had gekregen om aanvullend te verklaren en Suiker Unie op grond daarvan kon concluderen dat sprake was van belangenverstrengeling, is het ontslag onverwijld verleend. De slotsom is dat de kantonrechter terecht het ontslag niet heeft vernietigd, zij het dat het hof, anders dan de kantonrechter, niet bewezen acht dat (waarschijnlijk is dat) werknemer Pikkert heeft gedwongen met Orion in zee te gaan. Werknemer heeft geen grief gericht tegen het oordeel dat hem geen transitievergoeding toekomt omdat hij ernstig verwijtbaar heeft gehandeld.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 16-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:5928

Zaaknummer: 200.289.294/01

Rechters: M.E.L. Fikkers, W.F. Boele en W.A. Zondag

Advocaten: D. Kuijken en J.G.H. Borgdorff

Wetsartikelen: 7:677 BW